

OBSAH

Úvod	13
1 ANATOMIE, HISTOLOGIE A FYZIOLOGIE PANKREATU	16
1.1 Anatomie pankreatu	16
1.1.1 Anatomický popis pankreatu	16
1.1.2 Cévní zásobení pankreatu	18
1.1.3 Lymfatická drenáž pankreatu	20
1.1.4 Inervace pankreatu	21
1.1.5 Topografická anatomie	22
1.1.6 Klinická anatomie a anatomické variety	24
1.2 Histologie pankreatu	28
1.3 Fyziologie pankreatické sekrece	33
1.4 Vývoj pankreatu a jeho poruchy	40
1.4.1 Histogeneze pankreatu	40
1.4.2 Vrozené vývojové vady pankreatu	44
2 AKUTNÍ PANKREATITIDA	49
2.1 Etiologie a diferenciální diagnostika	49
2.1.1 Úvod	49
2.1.2 Základní patofyziologie	49
2.1.3 Etiologie	52
2.1.4 Diferenciální diagnostika	64
2.1.5 Závěr	67
2.2 Zobrazovací metody	69
2.2.1 Úvod	69
2.2.2 Význam zobrazení jednotlivými modalitami	69
2.2.3 CT klasifikace tíže akutní pankreatitidy	72
2.2.4 Lokální komplikace akutní pankreatitidy	75
2.2.5 Další komplikace akutní pankreatitidy	77
2.2.6 Časování zobrazovacích vyšetření	77
2.3 Základy konzervativní léčby	78
2.3.1 Úvod	78
2.3.2 Kauzální léčba	79
2.3.3 Stratifikace pacientů	79
2.3.4 Léčba lehké akutní pankreatitidy	83
2.3.5 Léčba středně těžké akutní pankreatitidy	83
2.3.6 Léčba těžké akutní pankreatitidy	84

2.3.7	Management biliární pankreatitidy	105
2.3.8	Léčba ostatních komplikací.	106
2.4	Specifika léčby biliární akutní pankreatitidy	111
2.4.1	Úvod	111
2.4.2	Indikace a provedení endoskopické retrográdní cholangiopankreatikografie	111
2.4.3	Načasování cholecystektomie a ERCP s EPST	113
2.4.4	Biliární akutní pankreatitida u těhotných žen.	116
2.4.5	Závěr	116
2.5	Endoskopická léčba akutní pankreatitidy	119
2.5.1	Úvod	119
2.5.2	Biliární akutní pankreatitida	119
2.5.3	Pankreatické kolekce	120
2.6	Chirurgická léčba akutní pankreatitidy	127
2.6.1	Úvod	127
2.6.2	Postavení chirurgie v léčbě akutní pankreatitidy	129
2.6.3	<i>Step-up</i> přístup	129
2.6.4	Vyšetření důležitá před případným rozhodnutím o intervenci	131
2.6.5	Zásady chirurgické intervence	132
2.6.6	Možnosti chirurgické léčby komplikací akutní pankreatitidy	135
2.6.7	Odložené výkony	137
3	CHRONICKÁ PANKREATITIDA	143
3.1	Etiologie a diferenciální diagnostika	143
3.1.1	Úvod	143
3.1.2	Epidemiologie	145
3.1.3	Vývoj v čase	146
3.1.4	Patologie a patofyziologie	147
3.1.5	Vliv alkoholu na pankreas	149
3.1.6	Klinické příznaky.	150
3.1.7	Diagnostika	154
3.1.8	Diagnostická strategie	158
3.1.9	Diferenciální diagnostika	160
3.1.10	Klasifikace TIGAR-O	162
3.2	Zobrazovací metody	182
3.2.1	Úvod	182
3.2.2	Chronická kalcifikující pankreatitida (typicky alkoholická)	182
3.2.3	Odlišení malignity.	188
3.2.4	Obstrukční chronická pankreatitida	189
3.2.5	Autoimunitní pankreatitida	189
3.2.6	Žlábková (<i>groove</i>) pankreatitida	189
3.3	Základy konzervativní léčby	193
3.3.1	Bolest.	193
3.3.2	Dietní opatření.	203
3.3.3	Maldigesce, malnutrice a steatorea	203
3.3.4	Diabetes mellitus	210
3.3.5	Komplikace a možnosti jejich řešení.	210

3.3.6	Léčba autoimunitní pankreatitidy	217
3.3.7	Dispenzarizace a vývoj v čase u pacientů s chronickou pankreatitidou.	217
3.4	Využití endoskopických metod v diagnostice a léčbě chronické pankreatitidy	222
3.4.1	Diagnostika	222
3.4.2	Endoskopická léčba	226
3.4.3	Závěr	230
3.5	Chirurgická léčba	232
3.5.1	Úvod	232
3.5.2	Vhodné předoperační vyšetření	233
3.5.3	Drenážní výkony	233
3.5.4	Resekční výkony	239
3.5.5	Řešení komplikací	243
4	CYSTICKÉ LÉZE PANKREATU	247
4.1	Klasifikace a diferenciální diagnostika	247
4.1.1	Úvod	247
4.1.2	Diagnostika	247
4.1.3	Odlišení pankreatické cystické neoplazie a pankreatické pseudocysty	249
4.1.4	Popis nejčastějších cystických neoplazií pankreatu	251
4.2	Zobrazovací metody	260
4.2.1	Unilokulární cystické formace	261
4.2.2	Mikrocystické léze	261
4.2.3	Makrocystické léze	262
4.2.4	Cysty se solidní komponentou	264
4.3	Endoskopické metody	268
4.4	Strategie sledování a možnosti řešení	273
4.4.1	Strategie léčby cystických lézí pankreatu	273
4.4.2	Strategie léčby mucinózních lézí	274
4.4.3	Chirurgická léčba mucinózních lézí	275
4.4.4	Dispenzarizace dle doporučení z Fukuoky	275
4.4.5	Management léčby mucinózních cystických lézí pankreatu	276
5	NÁDORY PANKREATU	279
5.1	Diferenciální diagnostika solidních lézí	279
5.1.1	Úvod	279
5.1.2	Možné typy solidních ložisek pankreatu	282
5.2	Duktální adenokarcinom pankreatu	290
5.2.1	Epidemiologie, rizikové faktory, patofyziologie, klinické projevy a diagnostika	290
5.2.2	Screening a prevence duktálního adenokarcinomu pankreatu	301
5.2.3	Zobrazovací metody u solidních tumorů pankreatu	309
5.2.4	Role endoskopické ultrasonografie v diagnostice solidních lézí pankreatu	318
5.2.5	Základy chirurgické léčby nádorů pankreatu	321
5.2.6	Možnosti miniinvazivní chirurgie u onkologických operací pankreatu	342
5.2.7	Strategie a možnosti onkologické léčby	350
5.2.8	Endoskopická léčba karcinomu pankreatu	358

5.3	Neuroendokrinní nádory pankreatu – projevy, diagnostika, léčba	368
5.3.1	Epidemiologie	370
5.3.2	Klinické příznaky.	370
5.3.3	Diagnostika	373
5.3.4	Léčba	373
5.3.5	Prognóza	376
6	NÁDORY VATERSKÉ PAPILY	378
6.1	Epidemiologie a klasifikace	378
6.2	Klinické projevy a diagnostika	380
6.3	Endoskopická a chirurgická léčba	382
6.4	Onkologická léčba.	388
7	ÚRAZY PANKREATU	392
7.1	Úvod	392
7.2	Epidemiologie	392
7.3	Klasifikace.	394
7.4	Diagnostika	396
7.4.1	Amyláza, případně lipáza v séru	397
7.4.2	Amyláza v peritoneální laváži	397
7.4.3	Transabdominální ultrasonografie.	398
7.4.4	Výpočetní tomografie.	398
7.4.5	MR cholangiopankreatikografie	399
7.4.6	Endoskopická retrográdní cholangiopankreatikografie	399
7.5	Léčba.	399
7.5.1	Konzervativní léčba	399
7.5.2	Endoskopická léčba	400
7.5.3	Chirurgická léčba	400
7.6	Následné komplikace.	403
8	ONEMOCNĚNÍ PANKREATU V DĚTSKÉM VĚKU	408
8.1	Úvod	408
8.2	Akutní, akutní rekurentní a chronická pankreatitida	409
8.2.1	Akutní pankreatitida	409
8.2.2	Akutní rekurentní pankreatitida a chronická pankreatitida	410
8.3	Cystická fibróza	412
8.4	Nádory pankreatu	414
	Přehled použitých zkratk	417
	Summary	421
	Medailonky autorů	422
	Rejstřík	424